

Megemlékezés a 2006. évi rendkívüli árvízről

Álljunk meg egy pillanatra a szegedi Roosevelttéren a „Tiszavirágzás”-szobornál és vessünk egy pillantást a történelmi vízszinteket jelző vízmércére, amelyet immár felújított állapotában szemlélhetünk. A legfelső jelzésen ez olvasható: „1009 cm, 2006.04.21.” Elképzelve az ehhez a vízálláshoz tartozó roppant víztömeget és összevetve a kapott képet a jelenleg, 2016 áprilisában élénk táruló látvánnyal, igen jelentős a differencia. E sorok írásakor az üzemelő vízmérce 222 cm vízállást mutat. A közfoglalkoztatottak végzik napi rendes feladatukat, a folyón bontogatja szárnyait a vízi élet, horgászok és evezősök végeznek szabadidős tevékenységet. Távolabb, a Tisza bal partján, a „Lapason” megfigyelhetjük az elmúlt időszakban levonult kisebb árhullám által szállított hordalék lerakódásának nyomait.

2006. április 17-én a Tisza folyó szegedi állami vízmércéjén 960 cm-es vízállást regisztráltunk, a folyó áradó tendenciája mellett. Attól a naptól az addigi rekordot jelentő 1970. évi tetőző értéket már az ezüstérem illette. Kizárólag a statisztikát vizsgálva 1970 után megkönnyebbülhetünk volna, mondván, ilyen nagy víz a Tiszán csak száz évenként egyszer fordul elő. De 1999-ben a folyó felső szakaszán

Légifotó 2006-ból

új rekordokat jegyeztek. Majd 2000 és 2006 tavaszán egyes szakaszokon ismét új LNV-ket írtunk.

Annak ellenére, hogy a valószínűség-számítás szerint a 2006. évi árhullám kb. 500 évenként tér vissza, a vízgyűesek a felkészüléssel és a fejlesztésekkel nem pihenhetnek, azaz azt a bizonyos puskaopt szárazon kell tartani. Így tettek elődeink is, amikor 1970 után a Tisza alsó szaka-

szán és a Maroson jelentős töltésfejlesztéseket hajtottak végre, valamint a szegedi partfal és több töltéskeresztező műtárgy átépítésével lényegesen növelték a védelmi biztonságot. A rendkívüli árvíz így már az említett fejlesztés utáni fővédvonalakat érte. Csakis e folyamatos munkának köszönhetően sorolhatjuk a 2006. évi védekezést a sikeresen végrehajtottak közé.

(Folytatás a 2. oldalon)

Amikor az 1970-es szegedi LNV megdőlt

Kinyújtózott a Tisza

Megemlékezés a 2006. évi rendkívüli árvízről

Az árhullám levonulása és a védekezési munkák

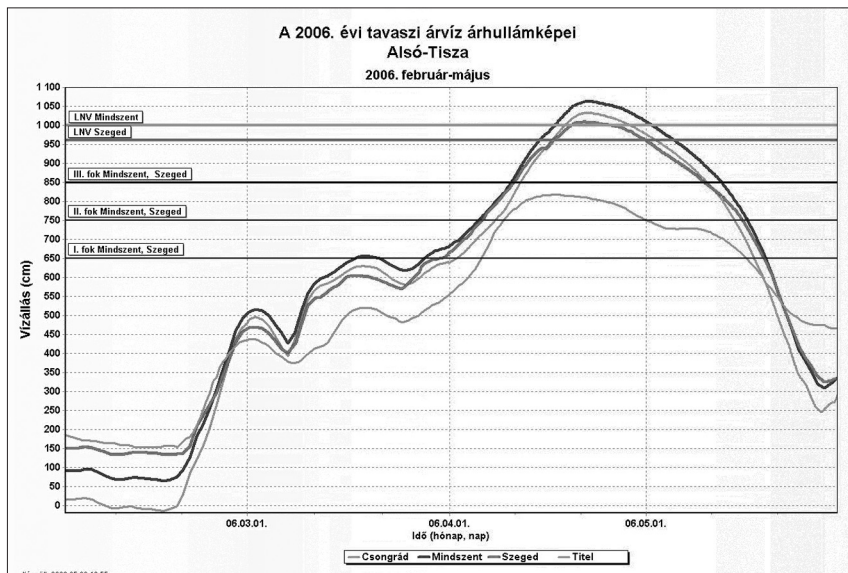
(Folytatás az 1. oldalról)

Az addig előfordult legnagyobb vízálást Tiszaugnál 14 cm-rel, Csongrádnál 40, Mindszentnél 62, Szegednél 49 cm-rel meghaladva 2006. április 22-én Tiszaugnál 946 cm-en, Csongrádnál 1034 cm-en, Mindszentnél 1062 cm-en, április 21-én Szegednél 1009 cm-en tetőzött a folyó. Az alsó-tiszai árvíz rendkívüliségét bizonyítja, hogy Szegednél és Mindszentnél is két hétig volt a korábbi legmagasabb vízszint feletti a vízállás. Az árhullám levonulásának vízállás idősorát a jobb oldali ábra szemlélteti.

Az Aktivíz fővédvonalain 2006. február 26–május 19. között összesen 79 napig volt árvízvédelmi készség, melyből 26 napon rendkívüli készség volt érvényben.

2006 tavaszán a Tisza és a Hármas-Körös folyók védtöltéseinek az Aktivízhez tartozó teljes szakasza, továbbá a Maros árvízvédelmi töltésének a folyó alsó, mintegy 18 km-es szakasza mentén a tetőző vízállás jelentősen, általában 50-60 cm-rel meghaladta az akkor érvényben lévő mértékadó árvízszintet. Ezeknek a töltésszakaszoknak az összes hossza kb. 250 km. A tetőző vízállás a Hármas-Körösön 26 km hosszúságban, a Tisza védszakaszainak pedig egyes részein elérte a töltéskorona szintjét, helyenként meg is haladta azt. A magasságihiányos töltésszakaszokon homokzsákokból nyúlgátat építettünk, melyre a legnagyobb hosszúságban (26,3 km-en) a Hármas-Körös bal parti védtöltésén volt szükség (alsó kép), de a Tisza menti töltéseknél is hosszabb-rövidebb szakaszokon nyúlgátat kellett létesíteni. Az igazgatóság védvonalain összesen 52,1 km-en épült ilyen töltésmagasítás.

Az árvízvédelmi töltések mentén a fakadóvizek már a védekezés kezdeti időszakában megjelentek, ezekből átlagosan mintegy 50 méter szélességben tartós

előntések alakultak ki. Ezek legnagyobb kiterjedésüket – közel 1000 hektárt – április utolsó és május első napjaiban érték el. Koncentrált csurgások mintegy 700-800 helyen jelentek meg, de ezek általában különösebb veszélyt nem jelentettek. Speciális csurgások a szegedi partfalon (közel felső részén) alakultak ki a parafettel dilatációs hézagainál, ill. repedésein keresztül. A csurgásokat homokzsákokból épített szorító gátakkal fékeztük meg, különös tekintettel a partfal menti terület beépítettségére, az itteni klinikák és egyéb fontos intézmények kitértetett helyzetére.

A csurgások ellen vízdoldali beavatkozást nem kellett alkalmazni. A Tisza bal partján a Sulymostói őrárásban volt viszonylag sok csurgás, amelyek a 66+500 tkm szelvény körül szinte méterenként fordultak elő. Az Aktivíz védelmi szakaszain 34 helyen jelent meg buzgár. A legnagyobb buzgár, illetve buzgárcsoport a 11.03. árvízvédelmi szakaszon, Csanytelek térségében alakult ki. A buzgárok ellen homokzsákokból épített, kör alakú ellenyomó medencékkel, a csoportos buzgároknál a töltéssel párhuzamosan épített szorítógát építésével védekeztünk.

A töltéstesten keresztüli szivárgás a töltéskörömben és a részű alján sokfelé átázást idézett elő. Az erősen átmedvesedett töltésszakaszok összes hossza kb. 32 km-t tett ki. Az erősen átázott szakaszokon a töltés lábánál homokzsákokból épített bordás megtámasztást alkalmaztunk a töltérszű lecsúszásának megelőzésére. A megtett óvintézkedések ellenére az igazgatóságunk kezelésében lévő védtöltéseken a mentett oldali részű két helyen csúszott meg, mindkettő a Tisza jobb partján. Az egyik április 23-án a 11.03. árvízvédelmi szakaszon, a 72+250 és a 72+300 tkm szelvények között Felgyő község határában, az ún. kilencesi kanyarban (középső kép), a másik április 29-én a 11.02. árvízvédelmi szakaszon a 46+300 és a 46+380 tkm szelvények között, az ún. kunmátyási részen. A kialakult rézsűcsúszások továbbfejlődésének megakadályozása érdekében ugyancsak a mentett oldali bordás megtámasztáshoz folyamodtunk, de Felgyőn vízzel feltöltött műanyag ballonoikat is bevetettünk. Összességében bordás megtámasztással mintegy 12 km-es töltésszakaszt erősítettünk meg. (Folyt.: 3. old.)

Megemlékezés a 2006. évi rendkívüli árvízről

Összefogással épült a megtámasztás

(Folytatás a 2. oldalról)

A védekezés idején komolyabb meghibásodás négy műtárgynál következett be. Április 19-én Szegeden a partfal közelében, a belvárosi hídfőnél lévő csapadékgyűjtő aknába tört be a víz, feltehetően a partfal, illetőleg a lépcső ezen szakaszának repedései miatt, illetve a Gyermekklinika előtt egy nagy átmérőjű szennyvízkivezető cső egyik elzáró tolózára is tönkrement. Április 20-án Csongrádon a Sárkányfarki zsilip hibásodott meg veszélyes módon, a Maros jobb parton a 13+930 tkm szelvényben pedig a Makói szivattyútelep mentett oldali elzáró szerkezete ment tönkre. A meghibásodások által jelentett veszélyeket kivétel nélkül elhárítottuk.

Hosszirányú repedések különösen a 11.05. védszakaszon fordultak elő. A töltéskoronán – a töltésmag duzzadásából következően 20-50 méteres – hosszirányú repedések jelentek meg, de ezeknek mélysége és szélessége különösebb aggodalomra nem adott okot. Az ilyen töltésrepedések összes hossza mintegy 2 km-t tett ki. A repedések egy része idővel bezárult.

Hullámverés ellen alig kellett védekeznünk, ugyanis a hosszú időszak ellenére az időjárás kedvezően alakult. Ahol szükség volt rá, ott a vízőldali részsű fóliás leterítését és a fólia megfelelő rögzítését végeztük el, összesen 2 km hosszúságban.

A leírt védekezési munkákon kívül fontos teendőnk volt a töltéskorona járhatóságának biztosítása és a töltés menti szivárgó rendszerek folyamatos üzemeltetése is. Meg kell említenünk a belvízi szivattyútelepeket is, amelyek az árvízvédekezés alatt szinte megszakítás nélkül üzemeltek.

Az árvíz elleni védekezés során védvo-

nalainkon a maximális létszám április 22-25. között több mint 4100 fő volt. A csúcsidőszakban a létszám zömét az ún. külső erők (MH, közérő, stb.) adták. Az árvízvédekezők munkáját több mint félezer gép is segítette. A védekezés időtartama alatt összesen 3,4 millió homokzsákot építettünk be. A védekezést követően 11 helyszínen 4,5 milliárd forint értékben végeztünk helyreállítási munkát.

A rekord árhullámot követő fejlesztések

A helyreállításokon túlmenően a 2006. évi rendkívüli árvíz levonulása után a KE-OP 2007–2013-as programozási időszakában lehetőség nyílt állami tulajdonú árvízvédelmi művek fejlesztésére:

- Az Ativízig 11.06. árvízvédelmi szakaszán, a Tisza bal partján töltéskorona-stabilizációs és töltésmagasítási munkákat végeztünk, továbbá az árvízvédelmi töltés mentett oldalán leterhelő paplan épült a nem kielégítő altalaj miatti, illetve a részsűállékonysági problémák kiküszöbölésének céljából.

A fejlesztés kiterjedt a véderdőre, az őrtelepre és a monitoring rendszerre is.

- Csongrád város belterületén új vízőldali részsűburkolat és 83 cm magas parapetfal épült ki 683 fm hosszban. Ezzel egy időben meder- és partállékonyság-növelést is végeztünk a Tisza folyó jobb part 244,550-245,450 és 245,930-246,970 fkm szelvények között.

- Szeged belvárosát érintően az Európai Unió és Szeged MJV Önkormányzatának támogatásával valósulhatott meg 2,1 km

hosszúságban a belvárost védő partfal rekonstrukciója. A magassági hiány megszüntetésére mintegy 1,5 km hosszban mobil árvízvédelmi falrendszer kiépítése valósult meg. Ezen túlmenően szivárgó hálózat is létesült.

Természetesen a 2014–2020-as pályázati ciklusban is folytatjuk az árvízvédelmi fejlesztéseket. Igazgatóságunk az árvízi biztonság további fokozására 16 milliárd forintot fordít. A fejlesztések szakszerű végrehajtásával készülünk fel arra, hogy ha a Tisza folyó nem tartja véglegesnek a bevezetőben említett éremkiosztást, a dobogós helyekre pályázó esetleges árhullámokat is kellő biztonsággal fogadhatunk.

A 2006. évi árvíz – és a vele társult belvizek – rendkívüli próbatétel elé állították a vízügyes szakembereket és a velük együtt önfeláldozóan küzdő különböző szervezeteket és a lakosságot is. A vízügyi szolgálat árvízvédelmi osztaga folyamatosan jól vízgázgott; rengeteg, előre nem látható nehézséget leküzdve a gátak között sikerült tartani a folyókat.

A sikeres védekezés végrehajtásának részesei voltak az árvízvédelem irányítói, a gátakon döntéseket meghozó, a területeket jól ismerő szakemberek, a töltéseket felvigyázó gátőrök és segédek, a védelmi központokban az információkat elemző, döntéselőkészítő mérnökök és munkatársaik – és még hosszasan sorolhatnánk, hogy a vízügyi szervezet hány munkatársa végezte feladatát sokszor erőn felül, hogy a folyóval folytatott 79 napos küzdelemre ne tragédiaként emlékezzünk ma.

Borza Tibor–Belovai Tamás

(Fotók – e cikk illusztrációi és a 4. oldal képei –: Ativízig-archívum)

Az 2006. évi rendkívüli árvíz képei

A tíz évvel ezelőtti árvíz – Kunszentmártonban (felső kép);
homokzsák- és vízesballontenger (középső és alsó kép)

Homokzsákos
védekezés
egykor...

... és mobilfalas
védekezés
napjainkban

Az Alsó-Tisza Vidékért Emlékérem idei kitüntetettjei

„A katasztrófa megtörtént. Szeged három negyede víz alatt, a házak roskadoznak, romjaik alá embereket temetve. Soha ilyen rémes éjszakát! Este tizenegy órakor a töltésről visszajövén, az elterjedt rémhírt vaklármának tekintém. A töltésen a munkavezetők mind biztak. Azt mondták, Szeged megmenthető, ha a szél megállapodik. ... A szél nem állt el, nagy hullámok csapott a töltéseken dolgozóakra. Féltetőkor jelentik, hogy nem lehet dolgozni a hullámcsapások miatt, de szakadás nincs. Halálos aggodalomban lestük a híreket... Féltetőkor kiűn megtörtént a legszörnyűbb. A széltől korbácsolt ár elsodorta a makkos erdőnél a töltést... Negyed háromkor megkondult a vészharang. Kiszettem az országútra. Az utcákon széldítő sebességgel rohanó áradat félóra alatt az országutat a városház közelébe mosta. ... A töltésekről sok ezernyi nép rohant a Tiszahid felé. ... Most az alsóvárosban sok helyt hét méter a víz. A gyufagyár felrobbant, ég. A reáliskola, a postaépület víz alatt. Az iskolautca, a város legmagasabb pontja, félig tele vízzel. Szemlátomást dülnek a házak. Töméreken keresik rokonaikat...”
(Szegedi tudósítás a Budapest c. napilap, 1879. március 13-i számában. Az archív fotón a szegedi Dugonics utca összedőlt házai.)

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság 2016. március 11-én rendhagyó helyszínen emlékezett vendégeivel a szegedi Nagyrivíz 137. évfordulójára.

Az igazgatóságnak az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkban lévő gát-őrházi kiállítása húsz évvel ezelőtt nyitotta meg kapuit az érdeklődők előtt. A jubileum alkalmából tartották az emlékérem-átadó rendezvényt az emlékpark impozáns konferenciatermében. A eseményt követően a résztvevők közösen tekintették meg a felújított gátörteplei kiállítást.

Idén Balog Réka, a Vízarjzi és Adattári Osztály munkatársa „A Tisza szegedi vízállás-szélésének története” címmel tartott ünnepi előadást, melyben felidézte az 1879 márciusában történt tragikus eseményeket is. Az évfordulón 21. alkalommal adták át az Alsó-Tisza Vidékért Emlékérmeket azon dolgozók jutalmazására, akik az igazgatóság szolgálatában tartósan kiemelkedő teljesítményt nyújtanak. Az alapítás évétől

eddig 74-en részesültek az elismerésben. Titkos szavazással választotta ki az igazgatóság kuratóriuma azt az öt személyt, akik idén e kitüntetésben részesülnek. A következőkben őket mutatjuk be.

Az igazgatóság vezetésének javaslata alapján posztumusz kitüntetésben részesült Sándor Lajos, a Csongrádi Szakasz mérnökség gátőre.

Néhai kollégánk 1978. december 21-én segédőrként kezdte meg vízügyi szolgálatát. Ezt követően a Csongrádi Szakasz mérnökségnél csatornaőri beosztásban Tiszaal-páron, majd 1983-tól egészen tavaly májusi haláláig Csongrádon gátőrként teljesített szolgálatot.

Kollégánk élethivatásának tekintette a vízügyi szolgálatot, és szakmai tudásával, rátermettségével kiemelkedett az átlagból. Az általános gátőri feladatokon túl folyamatosan ellenőrizte a Körös-toroki nagyvízi mederhasználatot, és ugyancsak sok feladatot adott számára a parthasználatok el-

lenőrzése, az úszóművekkel kapcsolatos ügyintézés, a napi kapcsolattartás a lakossággal is. 1970-től kezdve részt vett minden árvíz elleni védekezési munkában Csongrádon. Kiváló helyzetfelismerése és gyors reagáló képessége döntő szerepet játszott a 2006. évi rendkívüli árvízvédekezés sikeres végrehajtásában is. Példaértékű és magas szintű szakmai helytállásáért Sándor Lajos a Vízkárelhárításért Érdemérem ezüst fokozatú miniszteri elismerést kapta meg 2006-ban. Kollégánk aktív részese volt a csongrádi árvízvédelmi rendszer fejlesztési munkáinak is. Nála részletesebb ismeretekkel senki sem rendelkezett a 13 éven keresztül zajló beruházásról, amelynek során a személyesen megszerzett területi tapasztalataira, ismereteire bátran támaszkodhatott a szakmai vezetés a szükséges döntések meghozatalánál. A rábízott feladatokat mindenkor a legjobb tudása szerint teljesítette, gátőri éberségét semmi sem kerülte el. Jó szakmai képzettsége elhivatottsággal párosult. Kiváló szakemberként tiszteltük, kollégaként, barátként szerettük. Sándor Lajos néhai kollégánk kiemelkedő munkája, a szakma iránti elkötelezettsége, s példaértékű emberi magatartása tiszteletére az igazgatóság vezetése az Alsó-Tisza Vidékért Emlékérem posztumusz elismerést adományozta.

Berente Zoltán, a Szegedi Szakasz mérnökség csatornabiztosa 1989. augusztus 28-án állt munkába csatornaőrként az igazgatóság Szegedi Szakasz mérnökségénél a sándorfalvi Nádastói csatornaörjárásban, mely jelenleg is a szolgálati helye. 1991-ben elvégezte a gát-csatornaőri tanfolyamot, megszerezte a kishajóvezetői jogosítványt, s a motorfűrészes-kezelői szakképesítést, 2015-ben pedig a szivattyúgép-kezelői tanfolyamon is sikeres vizsgát tett. 2002. január 1-jétől csatornabiztosként végzi feladatát, a kiskundorozsmai, a zádkányszéki, a vedresszéki és a csengelei csatornaörök munkáját is irányítja. Aktív részese a közfoglalkoztatási programnak, a hozzá beosztott dolgozókat a tőle megszokott precizitással, szakértelemmel tanítja, irányítja és ellenőrzi. Az elmúlt évtizedekben részt vett minden jelentős árvízvédekezésben – az igazgatóság területén, a Felső-Tiszán, a Körösökön, és a Dunán is. A védekezések során tanúsított helytállásáért többször részesült elismerésben. Munkáját mindig magas színvonalon, precízen és példamutatóan végzi, felettesei nagy megelégedésére. (Folytatás a 6. oldalon)

Az Alsó-Tisza Vidékért Emlékérem idei kitüntetettjei

(Folytatás az 5. oldalról)

Borza Tibor, az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály vezetője a szegedi Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola tanára volt, majd innen került át-helyezéssel igazgatóságunkhoz 2000. január 1-jével, szakágazati ügyintézői munkakörbe. Az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztályon árvízvédelmi ügyintézőként, a Védelmi Szervezeti Beosztásban a 11.06 árvízvédelmi szakasz szakaszvédelem-vezetőhelyetteseként kezdte meg vízügyi szolgálatát. Számos vízkárelhárítási tevékenységben vett részt, melyek során mindig alapos, megbízható munkát végzett. Ezek elismeréseként több alkalommal részesült kitüntetésben, jutalomban. Munkája megbecsüléséül 2004. május 15-től az Árvízvédelmi és Folyószabályozási Osztály (későbbiekben Vízkárelhárítási Osztály) osztályvezető-helyettesévé nevezte ki az igazgatóság vezetője. Osztályvezető-helyettesként, megbízott osztályvezetőként, majd 2009. július 9-től osztályvezetőként a rá bízott feladatokat mindenkor maximálisan, magas színvonalon teljesítette, és teljesíti napjainkban is. Precíz munkájára kollégái és az igazgatóság vezetése is mindenkor számíthat. Kollégánk földrajz-matematika szakos középiskolai tanári diplomájának megszerzését követően 2003-ban a bajai Eötvös József Főiskola Műszaki Fakultásán építőmérnöki, 2008-ban a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építőmérnöki Karán vízépítési szakirányú építőmérnöki képesítést szer-

zett. Rendszeres oktatói tevékenységet lát el az igazgatóságon szervezett tanfolyamokon, valamint a szegedi Gábor Dénes Műszaki és Környezetvédelmi Középiskola és Szakiskolában óraadó tanárként is. Az igazgatóság védelmi szervezeti beosztása szerint védelemvezető-helyettesi feladatokat lát el. A Csongrád Megyei Mérnöki Kamara felügyelő bizottsági tagja, valamint a Szegedi Vízügyi Sportegyesület elnöki tisztségét is betölti.

Gajdács Istvánné, a Gazdasági Osztály eszközgazdálkodási ügyintézője 1992. február 1-jén került igazgatóságunkhoz a Közgazdasági Osztályra (jelenleg Gazdasági Osztály) ügyviteli dolgozóként. Igazgatóságunknál mindvégig a Közgazdasági/Gazdasági Osztályon dolgozott, ügyviteli dolgozó, ügyintéző, tárgyi eszköznyilvántartó, eszköz- és készletgazdálkodási ügyintéző, anyag- és fogyóeszköz-gazdálkodó, vagyongazdálkodási ügyintéző munkakörökben. A Gazdasági Osztály eszköznyilvántartási csoportjában végzett főbb feladatai például: a tárgyi eszközök, immateriális javak, a befejezetlen beruházásállomány és az állományváltás analitikus könyvelése, az intézményi beruházások, beszerzések analitikus könyvelése, a tárgyi eszközleltár előkészítése, a leltárak feldolgozása, az igazgatóság anyag-, cikktörzslományának folyamatos karbantartása. Vízkárelhárítási időszakban ellátja a Védelmi Szervezeti Beosztásban foglalt feladatait is. A vízügyi szolgálat érdekében végzett kiemelkedő munkájának elismeré-

seként 2001-ben „munkatárs” címet kapott. Munkáját mindig nagy pontossággal, precizitással végzi kollégái, vezetői elégedettségére.

Szekeres István, a Műszaki Biztonsági Szolgálat gépésze, szivattyútelepi gépkezelője vízügyi szolgálatát 1972-ben kezdte az igazgatóság egykori Építőipari Üzemágánál gépkezelői beosztásban. Kis és nagy teljesítményű kotrógépekkel dolgozva részt vett az igazgatóság minden nagyobb földmunkát igénylő beruházási, illetve fenntartási munkájában. Később a Műhely Üzemág lakatos részlegében dolgozott, majd a Vízgépészeti Üzemághoz került szivattyútelep-kezelőnek. 2007 júniusától az Ószentiváni és Térvári szivattyútelepek gépésze. A munkavégzése mellett folyamatosan továbbképezte magát, így megszerezte a szivattyútelepi gépkezelő, géplakatos és építőipari gépkezelői képzettségeket. A szivattyútelepi gépkezelői munkakörben a magyar-szerb vízügyi kapcsolatok szemléinek rendszeres résztvevője mindkét fél megalábilgadására. A vízügyi szolgálatban évtizedeken keresztül végzett lelkiismeretes és kiemelkedő tevékenységéért többször kapott elismerést, vezetői jutalmat, dícséretet.

Szívből gratulálunk kollégáinknak!

Nagyszöllősi Nóra

(Fotó: Fiala Károly; a képen balról jobbra: Sándor Lajos családja, Gajdács Istvánné, Szekeres István, Borza Tibor és neje, Berente Zoltán és neje)

Újjá- és megszülettek a vízminőségi kárelhárítási tervek

Egy 1997-ben keletkezett kormányrendelet szerint a vízügyi igazgatóságok feladata, hogy a saját működési területükre ún. területi vízminőségi kárelhárítási terveket (TVKT-t) dolgozzanak ki. Az Ativíz 2000 és 2003 között két vállalkozás bevonásával összesen hat belvízrendszerre készített vízminőségi kárelhárítási terveket. Azonban az eltelt évek alatt a dokumentumok tartalmukban igencsak elavultak, hiszen vállalkozások szűntek meg, új állattartó telepek és szennyvíztisztító művek kezdtek meg működésüket, új utak és üzemek épültek, miközben az igazgatóság személyi és szervezeti felépítése is megváltozott.

2015-ben megszületett a döntés a meglévő hat TVKT felülvizsgálatáról, illetve 10 belvízrendszer hiányzó kárelhárítási terveinek megírásáról. A feladat végrehajtására a Vízföldelmi és Vízügyi-gazdálkodási Osztályt (VVO) jelölték ki, ahol Priváczkíné Hajdu Zsuzsanna osztályvezető felügyeletével és ifj. Nagy Ferenc szakmai irányításával 2015 márciusában indult meg a munka.

A TVKT-k tényleges megírásáig igen nagy lélegzetű munkákon keresztül vezetett az út: frissíteni kellett az avult adatsorokat, feldolgozni az igazgatóságunkhoz eljuttatott újabb üzemi vízminőségi kárelhárítási tervek tartalmát, rendszerezni, szelektálni és belvízrendszerek szerint besorolni őket. Azonosítani kellett azokat a potenciális szennyező forrásokat (üzemek, állattartó te-

lepek, szénhidrogéneket termelő és továbbító létesítmények), amelyek nem adtak le üzemi kárelhárítási tervet igazgatóságunkhoz, vagy üzemük felvétele (pl. újonnan épülő szennyvíztisztító műveknél) a közeljövőben várható.

Az addig semmilyen formában nem létező 10 területi tervet az alapoktól kellett felépíteni. A feladatot kivitelező csoport természetesen nem korlátozódott az VVO-s munkatársakra: az illetékes osztályok és szakaszmérnökségek munkatársainak számos tévedés kigyomlálását, számos hiba javítását köszönhetjük. Csak néhány szám, amellyel a munka méreteit szeretnénk illusztrálni: a 16 dokumentum együttesen nagyjából 1000 gépelt oldalt tartalmaz, amelyet kb. 4500 oldal melléklet egészít ki. A tervekhez 64 térképmelléklet tartozik. (Ezeknek elkészítését Masa-Csizser Ildikó kolléganőnek köszönjük.) Ha ezt mind kinyomtatva juttatuk volna el a hatósághoz, akkor 1,2 tonna papírt és meghatározhatatlan értékű tintát kellett volna elhasználni.

A 16 terv 2015 novemberére jutott olyan állapotba, hogy azokat a Területi Vízgazdálkodási Tanács elé lehetett tární. Észrevételeik átvezetése után a 16 elkészült tervet 2016 februárjában az Ativíz jóváhagyásra felterjesztette a környezetvédelmi hatósághoz. A hatósági jóváhagyások, határozatok egy kivételével megérkeztek igazgatóságunkhoz.

Hornýák Sándor János

Elkészült az Országos Vízügyi-gazdálkodási Terv

A Kormány 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozata alapján elfogadta Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízügyi-gazdálkodási tervét és elrendelte a vízügyi-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 21. § (2) bekezdése alapján annak közzétételét a Hivatalos Értesítőben. Ezzel hatályát veszítette a Magyarország vízügyi-gazdálkodási tervéről szóló 1042/2012. (II. 23.) Korm. határozat.

Az eddigi néhány sor a sok-sok hónap alatt számtalan szakértő és vízügyi szakember munkáját takarja.

Öt évnyi adatsor vízminőségi, vízgazdálkodási, hidrológiai, ökológiai, felszín alatti és felszíni vízfolyás mennyiségi és minőségi értékeinek, és más egyéb adatbázis feldolgozásán, értékelésén alapuló tervezési munka áll a hátunk mögött.

Új – az EU-ban egységes – útmutatók és szabványok alapján tulajdonképpen nem csak felülvizsgáltuk, hanem átdolgoztuk a tervet egy más stratégia alapján.

Ezúton köszönöm minden kolléga munkáját, aki valamilyen munkafázisban részt vett és segítette a tervezési feladat elvégzését határidőre!

A Víz Keretirányelv célja a vizek mennyiségi és minőségi védelme, ennek érde-

kében a vízgazdálkodás terén új szabályokat határoz meg. A teendőket az új vízügyi-gazdálkodási terv (VGT2) foglalja össze. Talán a legfontosabb változás a VGT1 és a VGT2 között, hogy a legfőbb hangsúlyt a klímaváltozás várható hatásaihoz alkalmazkodás igénye hatja át.

Ezekből csak néhány gondolatra hívnám fel a figyelmet:

Az ésszerű vízgazdálkodás kulcselemei a víz megőrzése, a takarékos vízhasználat, az újrahazsnoztás. Fő terepe a területi vízgazdálkodás (vízrendezés, vízszétosztás, öntözés, belvízkezelés, csapadékvíz-gazdálkodás), a mező- és erdőgazdálkodás, az árvízvédelem, a természetvédelem és a szemléletformálás.

A vízmegőrzést szolgálja minden, a víz lefolyását lassító megoldás, az alkalmazható módszerek köre tág.

Komplex, vízügyi szinten összehangolt megvalósításuk jelentősen növeli a terület vízmegtartó képességét. E megoldások eltérő érdekű partnerek (önkormányzat, gazdálkodók, erdészet) együttműködését igénylik. Ehhez az érdekeltek bevonása, konszenzus és az elfogadott megoldások közös megvalósítása szükséges.

A települési (belterületi) vízgazdálkodás nagy kihívása, hogy a burkolt felületek

nagy aránya miatt a növekvő intenzitású csapadék veszélyeztető tényezővé válik, miközben a városi növényzet fenntartása csak öntözéssel lehetséges.

Önként adódik a csapadékvizek megtartása, amit részben szürke (mérnöki), részben zöld (talajra, növényzetre alapozott) megoldásokkal érhetünk el.

Fontos szempont a víztakarékosság, a vízkészletek hatékony hasznosítását teszi lehetővé a mikroöntözés. Nagy a beruházási igénye és használatához szakértelem szükséges, de jelentős költségek takaríthatók meg a kisebb vízkivétellel és energiafelhasználással.

A mikroöntözés egyre jobban elterjed, mert a tápanyag-gazdálkodás és kemizálás is pontosabb így. Kevésbé hatékony, de jó az éjjeli öntözés, ezzel csökkenthetjük a párolgást.

További részletek a vízügyi-gazdálkodási tervekről, a vízmegőrzés természetes módszereiről a www.vizeink.hu internetes oldalon olvashatók.

Már készülünk a VGT3-ra, remélve, hogy több időnk lesz a munkára és jól szervezett, koordinált keretek között fogjuk a tervezési feladatot végezni!

Priváczkíné Hajdu Zsuzsanna

Országos árvízvédelmi és folyógazdálkodási konferencia Mórahalmon

Március 8–10. között Mórahalom adott otthont a 2016. évi Országos Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Konferenciának, ahol a 12 vízügyi igazgatóság, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) közel 70 árvízes szakembere gyűlt össze, hogy megvitassák szakterületük aktuális kérdéseit, problémáit. E rangos esemény idei házigazdája igazgatóságunk volt.

A három napos rendezvény középpontjában természetesen az árvízes témájú előadások álltak, de emellett szakmai kirándulás és kötetlenebb események is színesítették a programot. Az első napon a résztvevő vendégek érkezését, majd regisztrációját követően Láng István, az OVF műszaki főigazgató-helyettese tartotta meg a konferencia nyitóelőadását (bal oldali felső kép), melyben főképp a jövőre vonatkozó, országos árvízes prioritásokról és feladatokról adott tájékoztatást. A házigazda részéről az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság vezetője, dr. Kozák Péter üdvözölte az egybegyűlteket – a nőnap alkalmából a hölgyeket ajándékkal köszöntve –, majd előadásában tömören bemutatta igazgatóságunkat, annak működését, jellegzetességeit.

A köszöntőket követően Szentiványi Árpádnak, az OVF szakági főosztályvezetőjének levezető elnökségével megkezdődtek a szakmai előadások, melyek a legkülönbözőbb témákba engedtek betekintést. Az Ativízig részéről Borza Tibor osztályvezetőtől hallhattunk előadást az alsó-tiszai mértékadó árhullámokról és az ellenük védő árvízvédelmi rendszer sajátosságairól (jobb oldali felső kép). Napirendre került többek között az Árvízi Kockázati Információs Rendszer (ÁKIR) program felhasználási lehetőségeinek, illetve az Árvízi kockázati térképezés és stratégiai kockázatkezelési terv készítése (ÁKK) c. projekt eredményeinek bemutatása, a kapcsolódó EU–Ország jelentések magyar–osztrák viszonylatú összehasonlítása; a nagyvízi mederkezelési tervek készítésekor a határvízekben tapasztalt anomáliák ismertetése; vagy éppen a drónok térinformatikai alkalmazásának tapasztalatai. Végül a konferencia első napja vacsorával és kötetlen beszélgetéssel zárult.

A második nap délelőttjén a nagyvízi mederkezelési tervek végrehajtásának tárgyalása, valamint a 2014–2020 közötti időszakban tervezett árvízes projektek kerültek a középpontba. Előbbi témában sajnálatos módon az első előadó nem tudott részt venni a konferencián, ennek ellenére az említett kérdéskörben meglehetősen parázs vita alakult ki, mely minden bizonnyal rengeteg tapasztalattal szolgált a felek számára.

Délután szakmai kirándulás keretében Szeged árvízi nevezetességeit mutatták be az Ativízig Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztályának munkatársai. Először a szegedi partfal rekonstrukciójáról és a hozzá kapcsolódó mobil árvízvédelmi rendszerről hall-

hattak részletes ismertetőt a résztvevők Sári Csaba osztályvezető-helytestestől, majd a Dóm téren a Fogadalmi templomról Tóth Szabolcs árvízvédelmi referens tartott rövid előadást. Itt a vállalkozó kedvűek felmehettek a Dóm tornyába, hogy gyönyörködhesenek a város panorámájában. A szakmai program a történelmi vízmércénél Borza Tibor osztályvezető előadásával, illetve a vízi bástyánál Sági Rajmund árvízvédelmi referens ismertetőjével folytatódott, végül a program zárásaként a Tápéi szivattyúteleppel ismerkedtek a résztvevők (alsó kép). Kohn Sándor árvízvédelmi referens a nyomócsövek töltéskeresztezését, míg Molnár Róbert MBSZ vezetőhelyettes a szivattyútelep történetét, valamint a gépészeti hátterét ismertette tömören a csoport tagjaival. A kirándulásból Mórahalomra visszatérve kellemes hangulatú estével, finom vacsorával és tartalmas beszélgetésekkel zárult a nap.

A rendezvény harmadik és egyben zárónapjának délelőttjén a Védekezési Információs Rendszer fejlesztéseiről, a felső-tiszai árvízi fejlesztésekről, valamint a folyószabályozási és árvízi feladatok EU-keretirányelvekbe integrálásáról tartottak beszámolót az árvízes kollégák. Az előadásokat követően Szentiványi Árpád főosztályvezető foglalta össze a konferencia tapasztalatait és zárta be a rendezvényt.

A pozitív visszajelzések tükrében elmondható, hogy igazgatóságunk egy szakmai szempontból hasznos, jó hangulatú rendezvény vendéglátója volt.

Az Ativízig ÁFO ezúton köszöni minden, a szervezésben részt vevő kollégának, kiemelten Kádár Mihály műszaki igazgatóhelyettesnek, Nagyszöllősi Nóránnak és Sári Szilviának, valamint a gondnokság munkatársainak hathatós segítségüket, melyvel hozzájárultak a konferencia sikeres megszervezéséhez, lebonyolításához.

Bányai Máté
(Fotók:
Molnár Bence)

Megszépült a vízügyi kiállítás Ópusztaszeren

1995-ben lehetősége volt igazgatóságunknak, hogy a nemzetünk múltját megidéző Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark egyik legszebb helyén, a Feszty-körképet bemutató rotunda mellett, a díszítő partján felépíthessen egy korhű gátörtelepet, hogy annak berendezésével, kiállításával szemléltessük az odalátogatók számára a gátörök, a vízügyesek szakmai és civil életét, valamint a szegedi Nagyrávi történeteit.

Az épületegyüttes egy 1893-ban készült dongéri örtelep tervei alapján épült fel. A kivitelezési munkákat az Atvízig Műszaki Biztonsági Szolgálatának építőbrigádja még 1995-ben megkezdte. Az elkészült örtelepet, és a benne lévő kiállítást 1996. március 22-én, a Víz Világnapján ünnepélyes keretek között adták át elődeink a nagyközönségnek (alsó kép).

Az azóta eltelt húsz évben sok százezer látogató fordult meg az ópusztaszeri gátörházban, mely az emlékpark egyik leglátogatottabb kiállítóhelyévé nőtte ki magát. A népszerűségnek azonban ára is van: a kiállítási tárgyak, berendezések idővel elhasználódtak, elavultak, s ugyan néhányszor kisebb-nagyobb helyreállítási munkát elvégeztünk, az épületeken és környezetükön is nyomot hagyott az idő.

Húsz esztendő elég kerek évforduló volt ahhoz, hogy ismét egy kicsit több figyelmet szenteljünk a vízügyi múltnak és a jövő látogatóinak. Ezért döntött úgy az igazgatóság vezetése, hogy lehetőségeihez, erőforrásaihoz mérten, az emlékparkkal együttműködve megújítja az örtelepet és a benne lévő kiállításokat (felső kép).

2015 végén Sági János és Szabó József kollégák vezetésével el is kezdtük a rekonstrukciós munkákat, melyek február végéig tartottak. Ennek során minden szükséges, saját erőből megoldható feladatot elvégeztek kollégáink (a teljesség igénye nélkül): különböző fa elemek, szerkezetek, tárgyak, eszközök javítását, cseréjét, felújítását, villanszerelési, festési, mázóási munkákat, csapadékvíz-elvezetési problémák megoldását, téglá járdaburkolat teljes körű felújítását, az üzemi belvízelvezető csatorna karbantartási munkáit. Munkájuknak köszönhetően több kültéri kiállítási tárgy, kellék is megszépült, megújult.

A beltéri tárlatok lényegén nem szeretünk volna változtatni; egy kis frissítés, „rendrakás” és az avitt, elkopott, elhasz-

nálódott eszközök, berendezések megújítása volt a legfőbb cél. Az egyik legfontosabbnak a két épületben összesen mintegy húsz, kint lévő bemutató tabló újratervvezését tartottuk. Ezek állaga teljesen leromlott, a rajtuk lévő fotók, feliratok tönkrementek, elkoptak, ezért mai korszerű technikával készült, új struktúrájú tartalommal megtöltött, kevesebb darabszámú információs táblarendszert hoztunk létre. (második kép) A táblák mondanivalóját az egyes kiállítási terek témájához igazítottuk. Hosszú heteken át tartott az írásos és képi anyagok összegyűjtése, rendszerezése, majd ezek megszerkesztése.

(Folytatás a 10. oldalon)

Megszépült a vízügyi kiállítás Ópusztaszeren

(Folytatás a 9. oldalról)

A munkafolyamatot e cikk íróján kívül Sári Szilvia és Martonosi Attila kollégák végezték.

A főépületben lévő kubikos és műszaki tárlat tárgyait lecseréltük, elrendezésükön módosítottunk. A szolgálati helyiség berendezését igyekeztünk az eredeti állapotba visszaállítani, a tönkrement kellékeket cserélni. Miután a gátör esküjét letette, immár a tisztai szobában találkozhatnak a látogatók az örtelep új „urával”, János gátörrel is (a nagy kép közepén az előző oldalon).

Nagy falat volt a melléképületben lévő szertár újrendezése, hiszen számtalan eszközt, tárgyat kellett kiszlektálnunk, hogy áttekinthetőbbé tegyük a kiállítást, s hogy a vendégek ne csak az ajtóból szemlélődhessenek, hanem be is léphessenek.

Az ópusztaszeri gátörház megnyitása után két évvel, 1998. május 20-án új vízügyi látványosságot avattak elődeink: a melléképületben árvízi kiállítás nyílt, ahol az 1879-es szegedi Nagyárvíz terepasztalon elkészített makettjének segítségével, hang- és fényhatások mellett kísérelhetik figyelemmel az érdeklődők a Szeged városát elpusztító árvízi eseményeket. A bemutatón is nyomott hagyott az elmúlt két évtized; szükséges volt a hang- és fénytechnika javítása, a terepasztal teljes takarítása. Ebben a teremben két nagy méretű, a nagyárvízről készült poszter járul hozzá a tragédia érzetének fokozásához, melyek szintén tönkrementek. Ezek cseréje egy korszerűbb, strapabíróbb anyagból szintén megtörtént.

Szép volt, s újra szép lett. Ismét méltó körülmények között fogadhatjuk kiállí-

tóhelyünkön az ópusztaszeri emléparkba látogató nagyközönséget. Büszkék vagyunk rá, hogy egy ilyen csodálatos helyen, egy ilyen impozáns tárlat lehet a miénk. Mindenkinek jó szívvel ajánljuk, aki kíváncsi a változásokra vagy csak egyszerűen szívesen kirándulna egy szép helyre a tavaszi napsütésben.

Sokan vettek részt a felújítási munkákban mind az Ativíz, mind az emlépark részéről. A név szerinti köszönetnyilvánítást az igazgatóság vezetése már megtette, ezért jómagam csak Benke Gyuri bácsinak az 1996 márciusi Vízpartban megjelent szavaival élek: A segítségért, mindenért és mindenkinek köszönetet mond:

Nagyszöllősi Nóra

(A mostani képek a szerző felvételei; 1996-os avatás fotója: Ativíz-archívum)

Személyzeti és munkaügyi hírek

2016. január 1-jétől az igazgatóságtól kilépett dolgozók:

Mihalicskáné Tartóczy Szilvia (Igazgatási és Jogi Osztály), Geiszt Lászlóné (Hódmezővásárhelyi Szakasz-mérnökség), Dohor István (MBSZ), Hajdúné Király Éva (Szentesi Szakasz-mérnökség), dr. Hóger Anett (Igazgatási és Jogi Osztály), Barna Emese (Gazdasági Osztály), Rácz Szabó Gabriella (Gazdasági Osztály).

*

2016. január 1-jétől az igazgatósághoz belépett munkatársak:

Igács Anita (Igazgatási és Jogi Osztály), Sonkoly Réka (MBSZ), dr. Trnovszki Ákos (Igazgatási és Jogi Osztály), Vass Bence (Vízrendezési és Öntözési Osztály), Török Hajnalka (Igazgatási és Jogi Osztály), Magonyiné Sódar Ildikó (Gazdasági Osztály), Varga Sándor (MBSZ), Törteli Levente (MBSZ).

*

2016. április 18-tól Fazekas László István gépkezelő a Györpölési szivattyútelep gépészeti munkakörét látja el.

Bányai Máté 2016. február 1-től a Hódmezővásárhelyi Szakasz-mérnökségtől az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály állományába került.

Zubánics Jánost 2016. február 1-jével az Igazgatási és Jogi Osztályról a Fenntartógép és Hajózási Szolgálatához helyezték át.

*

Akitől végleg búcsút vettünk:

Igazgatóságunk Műszaki Biztonsági Szolgálatának közalkalmazottja, Zombori Jenő szivattyútelepi gépész 2016. január 6-án tragikus hirtelenséggel hunyt el. Kollégánkat az Ativíz sajtó halottjává nyilvánította.

Az elmúlt időszakban az igazgatóság nyugdíjasai közül Szabó Mihály szivattyútelepi gépésztől búcsúztunk.

Emléküket megőriztük.

*

Kitüntetések:

Dr. Pintér Sándor belügyminiszter a Víz Világnap alkalmából Patai Lajosnét (fölső kép), az igazgatóság Szegedi Szakasz-mérnökségének munkatársát Miniszteri Elismerő Oklevél kitüntetés-

ben, Kurucz Gyulát (alsó kép), az Igazgatási és Jogi Osztály vezetőhelyettesét, főtanácsosát Kvassay Jenő Emlékérem elismerésben részesítette. A kitüntetéseket a 2016. március 22-én tartott központi belügyminisztériumi ünnepségen adták át.

*

Megjelent a Belügyminiszter 1/2016 (I.7.) BM rendelete a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992 évi XXXIII. törvénynek a belügyminiszter ágazati irányítása alá tartozó egyes szerveinél történő végrehajtásáról szóló 37/2011 (X.28) BM rendelet módosításáról. A fenti rendeletre hivatkozással mintegy 17 dolgozónk munkaköri megnevezése, munkaköri leírása változott.

Kurucz Gyula

Víz Világnapja – 2016

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Magyar Hidrológiai Társaság Szegedi Területi Szervezete március 22-én Szegeden tartotta ünnepi rendezvényét a Víz Világnapja alkalmából.

Kádár Mihály, az Atvívizig műszaki igazgatóhelyettese, és Bodor Dezső, a Csongrád Megyei Mérnöki Kamara elnöke is a víz fontosságát, életünkben betöltött nélkülözhetetlen szerepét emelte ki köszöntőjében. Az idei hivatalos Víz világnapi jelmondat a „Vizek és mesterségek” volt, melyhez kapcsolódóan Tóth Szabolcs, az igazgatóság Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztályának munkatársa tartott előadást.

A két szervezet közösen hirdetett meg rajzpályázatot a Dél-alföldi régióban. A pályamunkák az idei szlogenhez kapcsolódtak. Több mint 200 alkotás érkezett a felhívásra, melyek közül három kategóriában összesen 15-öt díjaztak. (Molnár Bence fotóján az alkotók láthatók.)

Díjazottak

Óvodás kategória:

1. Dora-Tóth Péter (Hódmezővásárhelyi Egyesített Óvoda Pál Utcai Tagintézménye)
 2. Gulyás Nikolett (Makói Óvoda)
 3. Meló Dorina (Alsó-Tisza-menti Egyesített Óvoda, Felgyő)
- Különdíj: Imre Gréta (Makói Óvoda)
Különdíj: Dobi Zalán (Üllési Csigabiga Óvoda)

Általános iskola alsó tagozat:

1. Kiss Angelika (Ádám Jenő Általános Iskola és AMI, Bordány)
 1. Magyar Sára (SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános Iskola és AMI, Szeged)
 2. Mézes Marcell Zétény (SZTE Juhász Gyula Gyakorló Általános Iskola és AMI, Szeged)
 3. Ágoston Nóra (Szeged)
- Különdíj: Bakos Emese (HAMMIDO Alapfokú Művészeti Iskola, Szeged)

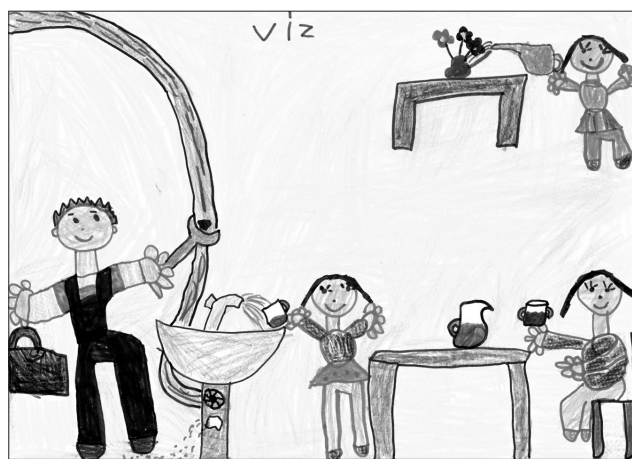
Általános iskola felső tagozat:

1. Czákó Sára (Ádám Jenő Általános Iskola és AMI, Bordány)
 2. Savanya Eszter (HAMMIDO Alapfokú Művészeti Iskola, Szeged)
 3. Juhász Gergely (Tabán Általános Iskola, Szeged)
- Különdíj: Hausel Dorka (Arany János Általános Iskola, Szeged)

Különdíj: Palágyi Mórió (Arany János Általános Iskola, Szeged)

A díjazott alkotások a http://www.ativizig.hu/rolunk/galeria_vv2016.aspx oldalon láthatóak.

Nagyszöllősi Nóra

Gulyás Nikolett fenti rajza az óvodások közt második lett;
alul: Ágoston Nóra harmadik helyezett rajza
(alsós kategória)

Állománygyűlés – 2015

Ahogy minden év végén, így 2015 decemberében is megtartotta az Ativízig vezetése az igazgatóság éves állománygyűlését. Dr. Kozák Péter igazgató átfogó tájékoztatást adott a közalkalmazott dolgozóknak az igazgatóság elmúlt évi legfontosabb tevékenységeiről, történeteiről.

Az igazgatói tájékoztató legfontosabb témái:

- Az 1313/2015. (V.21.) Kormányhatározatban foglaltak alapján igazgatósági létszámbővülés 2015. július 1-jétől (17+5 fő);

- 2015. évi gazdálkodási adatok;
- a 2015-ös hidrológiai év eseményei;
- 2015. évi belvízvédekezés, jégvédekezés;
- az ár- és belvízvédelmi művek őszi felülvizsgálatának eredményei, tapasztalatai;
- önkormányzati művek átvétele;
- 2015. évi Országos Közfoglalkoztatási Program;
- a Fenntartógép és Hajózási Szolgálat 2015. évi tevékenysége, gépbeszerzések;
- a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv aktuális helyzete;
- Mintavevő Munkacsoport megalakulása;
- az igazgatóság lezárt EU-támogatású projektjei, jövőbeli pályázati tervek;
- személyzeti események, kitüntetések;
- Ativíziges nyári gyerektábor.

*

A beszámolót követően egy rendhagyó momentum következett: egy kisfilmet néztek meg a kollégák, mely az EU és Szeged MJV Önkormányzatának támogatásával 2015 májusában befejezett Szeged belvárosi partfalfejlesztésről, az újonnan kialakított, 1,5 km hosszú árvízvédelmi mobil falrendszerrel, a rekonstrukció előzményeiről, annak szükségességéről szólt.

E kisfilmmel azok a kollégák is átfogó képet kaphattak az előkészítési, tervezési, kivitelezési munkákról, akik közvetlenül nem voltak érintettek a projektben. A filmet hosszú taps kísérte, mely kétségtávol elismerés volt azoknak a munkatársaknak is, akik a projekt különböző periódusaiban fáradhatatlanul dolgoztak.

*

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Reprezentációs Szabályzata értelmében a munkáltató a 25 és 35 év szolgálati idővel rendelkező, az igazgatóság állományából nyugdíjba vonuló dolgozó részére ajándéktárgyat adományoz. 2015-ben négy kolléga részesült ilyen elismerésben. Őket mutatjuk be a következőkben.

Dusik András

A Műszaki Biztonsági Szolgálat műszaki ügyintézője 1975. február 25. óta dolgozott a szegedi vízügy szolgálatában. Az évek folyamán technikus, gépjárművezetői, szivattyútelepi gépkezelő és biztonságsszervezői képesítéseket szerzett. Az igazgatóság egykori gépüzeménél gépjármű-ügyintézővel, öntözési feladatok irányításával foglalkozott. Az MBSZ-nél szintén az öntözési munkák vezetője volt, majd gépészeti és műszaki ügyintézői pozíciókban dolgozott. Műszaki ügyintézői munkakörében gondoskodott az igazgatóság közötti gépjárműveinek előírások szerinti forgalomban tartásáról, a menetlevelek kezeléséről és a havi üzemanyag-elszámolásokról. Részt vett a leltározás, selejtezés végrehajtásában, illetve szükség esetén helyettesítette a vízgépészeti részleg vezetőjét is.

Az Ativízig Védelmi Szervezeti Beosztása szerint szivattyúzási vezetőhelyettesi, majd ügyeletési feladatokat látott el. Munkája elismerésül többször részesült jutalomban, Kiváló Dolgozó kitüntetésben. Az igazgatóság vezetése 1999-ben munkatársi, 2009-ben tanácsosi címet adományozott számára. A vízügyi szolgálatban nyújtott kiemelkedő munkájának elismerésül Alsó-Tisza Vidékért Emlékérem kitüntetésben is részesült. Negyven évi vízügyi szolgálat után, 2015. június 26-án vonult nyugállományba.

Mészáros János

A Műszaki Biztonsági Szolgálat autószerelője az MBSZ-nél, s jogelődjeinél 1982 óta dolgozott autószerelő szakmunkásként. Folyamatos továbbképzéssel lánghegesztői, kazánfűtői, kishajó-vezetői és szivattyútelep-kezelői képesítéseket szerzett. Munkakörébe tartozott az igazgatóság gépjármű-állományának javítása, valamint az MBSZ által üzemeltetett védelmi gépek javítása, fenntartása, üzemeltetése. Az Ativízig Védelmi Osztaga szállítható szivattyús részlegének vezetőhelyetteseként Romániában, Szerbiában, a társvízügyek és az igazgatóság működési területén egyaránt többször vett részt védekezési munkákban, melyek során nagy tapasztalatot szerzett a szállítható szivattyúállomány üzemképességének biztosításában, telepítésében, üzemeltetésében. A mezőgazdasági vízszolgáltatási öntözési feladatok végrehajtásában is több éven keresztül közreműködött. Példás szakmai munkájáért többször részesült kitüntetésben, vezetői jutalomban.

(Folytatás a 13. oldalon)

Állománygyűlés – 2015

(Folytatás a 12. oldalról)

Mészáros János 2005-ben Sajó Elemér Emlékplakettet kapott, a 2015. március 22-i Víz Világnap alkalmából több mint három évtizedes kiemelkedő vízügyi szakmai tevékenysége elismeréséül pedig az „Év Vízügyi Dolgozója” miniszteri díjat vehette át a budapesti ünnepségen. 33 év szolgálati idő után, 2015. március 26-án vonult nyugdíjba.

Mucsi Lászlóné

Mucsi Lászlóné Ica, a Vízrendezési és Öntözési Osztály adminisztrátora 1975. július 11-gyel került az igazgatósághoz. Rövid ideig a Közgazdasági Főosztályon helyettesítőként dolgozott gyors- és gépiró munkakörben, ezt követően került a Hatósági Osztályra ügyviteli alkalmazottként, majd 1980. november 1-jével áthelyezték a Vízrendezési Osztályra.

A különböző szervezeti változások következtében feladata bővült, ezért a Vízrendezési és Öntözési Osztály ügyviteli feladatainak ellátása mellett az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály adminisztratív tevékenységét is végezte. Vezetőit tisztelte, az utasításokat mindenkor a legjobb tudása szerint hajtotta végre. Feletteseivel, kollégáival mindvégig közvetlen, baráti viszonyt ápolt. Munkatársai segítőkész, figyelmes és jólelkű emberként ismerhették meg. Páratlan humorával megannyiszor színesítette meg a dolgozó hétköznapiakat. Az igazgatóság Védelmi Szervezeti Beosztása szerint a Központi Ügyelet leírójaként vett részt számos ár -és belvízvédkezésben, melyekért többször részesült elismerésben: 1999-ben emlékérem, 2000-ben emléklap, 2002-ben ismét emlékérem, a 2006-os rendkívüli árvíz során tanúsított helytállásáért pedig bronz fokozatú Érdemérem kitüntetésben részesült. 2015. december 29-ével, 40 év vízügyi szolgálat után vonult nyugállományba.

Sipos Katalin

A Szegedi Szakasz mérnökség irodavezetője 1984. október 1-jével került ügyviteli alkalmazottként a Szegedi Szakasz mérnökségre. Munkavégzése mellett 1993-ban mérlegképes könyvelő oklevelet szerzett, majd ezt követően adótanácsadói szakvizsgát tett. Rövid ideig megbízott vezető adminisztrátorként dolgozott, majd 1992. július 1-től irodavezetői kinevezést kapott, mely munkakört jogviszonya megszűnéséig látta el.

Rendszeres feladatai közé tartozott a Szegedi Szakasz mérnökség adminisztrációs tevékenységének szervezése, valamint a beosztott ügyintézők közvetlen irányítása. Munkájával nagyban hozzájárult az igazgatóság és ezen belül a Szegedi Szakasz mérnökség stabil gazdálkodásához. Megannyi ár -és belvízvédkezésben vett részt a 11.01. belvízvédelmi szakasz, illetve a Szegedi Szakasz mérnökség műszaki adminisztrátoraként. Munkáját példamutatón, legjobb szakmai tudása szerint, nagy odafigyeléssel végezte, mindenkor vezetőinek megelégedésére. Feletteseivel, munkatársaival kapcsolata mindig kiváló volt, igazi közösségi embernek ismerhették meg kollégái. 1990-ben Kiváló Dolgozó elismerést, a 2000-es árvíz során végzett munkájáért emléklapot, a 2006-os rendkívüli árvíz idején tanúsított helytállásáért pedig Érdemérmeket kapott. 31 év vízügyi szolgálat után 2015. december 7-ével vonult nyugdíjba.

Az igazgatóság valamennyi munkatársa nevében kellemes nyugdíjas éveket és nagyon jó egészséget kívánunk kollégáinknak!

*

Az ünnepi rendezvényt záró mozzanatként Szabó Józsefnek, a Műszaki Biztonsági Szolgálat művezetőjének több évtizedes kiemelkedő szakmai tevékenységéért, 60. születésnapja alkalmából a Pintér Sándor belügyminiszter által adományozott Zsolnay-készlet emléktárgyat adta át az Atvízig vezetősége.

Nagyszöllősi Nóra
(Fotók: Fiala Károly)

A hidrológiai év időjárásának és vízjárásának alakulása

Az idei tél az elmúlt pár évhez hasonlóan enyhébb időjárást hozott a várhatónál, a havi középhőmérsékletek több fokkal meghaladták a sokéves átlagokat. Februárban a hőmérséklet- és a csapadékadatok is kiugróan magas értékeket mutattak. Az enyhe tél miatt folyóinkon csak rövid ideig jelent meg a jég. A hófelhalmozódás sem volt jelentős, így az időszak árhullámainak kiváltásában a megszokottnál kisebb szerepet játszott a hóolvadás.

Időjárás

Csapadék

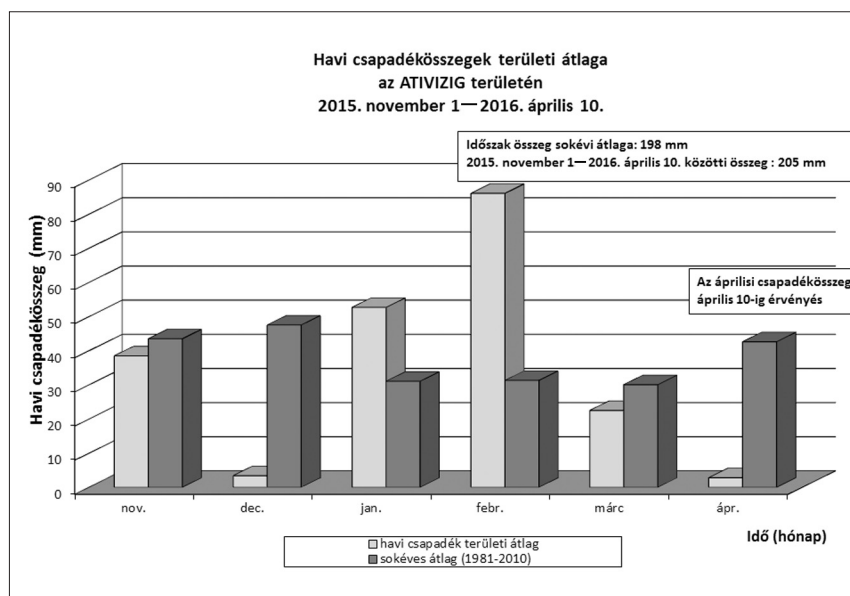
Működési területünkre a hidrológiai év kezdetétől (2015. november 1-től) ez év április első dekádjáig a sokéves átlagnak megfelelő, 205 mm csapadék hullott, rendkívül szélsőséges időbeli eloszlásban. A megelőző őszi és késő nyári hónapok rendkívüli csapadékosága megszakadt az időszakban. Tavaly év végén a csapadékösszegek a Tisza vízgyűjtőjén és a Dél-Alföldön is elmaradtak az ilyenkor megszokottól. Decemberben az igazgatóságunk területén mindössze 3 mm (a sokéves átlag 7%-a) csapadék esett. Ezt követően az év első két hónapja igen csapadékos időjárást hozott. Februárban a Tisza vízgyűjtőjén és az Ativízg területére is az ilyenkor várható csapadékmennyiség mintegy háromszorosa hullott. Az idei tavasz csapadékszegényebb időjárással jelentkezett, a csapadék átlagok eddig elmaradtak az ilyenkor várhatótól.

Hó

Igazgatóságunk területén január 5-én jelent meg a hó először, ami január 11-ére el is olvadt. A hóborítás maximumát január 7-8-a körül érte el, működési területünk nyugati részén, ekkor körülbelül 10 cm-es hó borította a területet, 15 mm-es hóvízgyenértékkel. A Tisza vízgyűjtőjén a száraz, majd enyhe tél miatt nem halmozódott fel jelentős hó mennyiség, a hóban tárolt vízkészletek a sokéves átlag alatt maradtak.

Léghőmérséklet

A hidrológiai év eddig jelentősen melegebb volt a várhatónál. Szegeden az időszak (nov. 1–ápr. 10.) középhőmérséklete 6,6 °C lett, 2,7 °C-kal magasabb az átlagosnál. A sokéves havi középhőmérsékletektől a legnagyobb eltérés, +6 °C februárban volt, de 1-2 °C-kal minden hónap középhőmérséklete meghaladta a sokéves átlagot. Hőmérsékleti szélsőségekből is jutott az

időszakra, például novemberben többször 20 °C feletti napi maximum hőmérsékletet mértek. Januárban négy zord nap is volt (a napi minimum hőmérséklet < -10 °C), viszont a hónap napi maximum hőmérséklete a 15 °C-ot is elérte. Áprilisban pedig már 30 °C körüli napi maximumot is regisztráltak.

Vízjárás

Folyók vízjárása

A vizsgált időszakban az Ativízg kezelésében lévő folyószakaszokon a jellemzően átlag alatti vízszintek mellett több árhullám is levonult. A havi átlagot meghaladó áradás az Alsó-Tiszán mind az öt hónapban előfordult, de a tetőző vízállás csak a februárban induló árhullám idején közelítette meg az I. fokú készültségi szintet. Az árhullám március 7-én Mindszentnél kevéssel az I. fok (650 cm) alatt, Szegednél kevéssel az alsó rakpart szintje (580 cm) alatt tetőzött.

A Maroson nem volt számottevő áradás az időszakban, a folyó vízállása a makói szelvényben javarészt alacsony, -100 és +100 cm-es vízállás között ingadozott. Itt január elején az eddig előfordult legkisebb vízálláshoz (LKV-hez) közeli vízszinteket is mérhettünk. A Hármas-Körös Szarvasnál januárig duzzasztott állapotban volt, majd februárban itt is árhullám vonult le, ami a hónap utolsó napjára meghaladta az I. fokú készültségi szintet (600 cm) és március 8-ig felette is maradt.

Az időszak legmagasabb vízállásai a Tiszán, Szegednél március 7-én 558 cm, a

Maroson, Makónál február 21-én 146 cm, a Körösön, Szarvasnál március 3-án 631 cm volt. Az időszak legalacsonyabb vízszintjei Szegednél november 2-án 70 cm-rel, Makónál január 11-én -89 cm-rel, Szarvasnál pedig január 30-án 121 cm-rel alakultak ki.

Jég

Folyószakaszaink jégjelenségei idén a megszokottnál később, az Alsó-Tiszán és a Maroson január 4-én, a Hármas-Körösön pedig január 23-án jelentek meg először. Komolyabb jégzajlás január 19-től a Maroson volt megfigyelhető, ami pár nap alatt állójéggé alakult. Makó alatt a jég torlódva állt be, ami Makó térségében közel 1 méteres átmeneti áradást okozott. Január 30-ra folyószakaszainkon minden jégjelenség megszűnt. Az időszakban az Alsó-Tiszán 11, a Maroson 16, a Hármas-Körösön 3 jeges nap volt, melyből, a Maroson 5 napig volt álló jég.

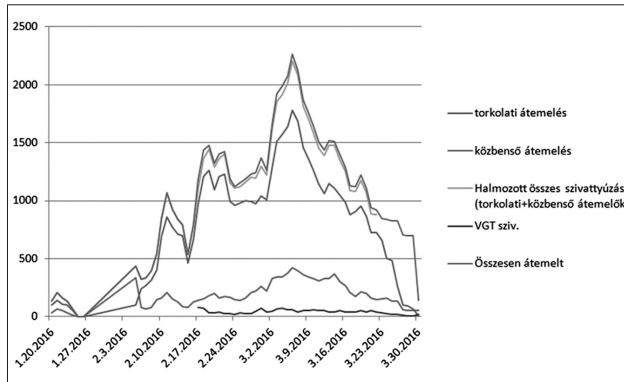
Talajnedvesség

A csapadékos őszi időjárás hatására novemberben a talajnedvesség növekedésnek indult, a felső félméteres rétegben telített állapotot létrehozva. A csapadékiányos decembernek köszönhetően a felső rétegek (0–20 cm, 20–50 cm) nedvességtartalma csökkent, viszont a legalsó, 50–100 cm-es réteg növekedése töretlen maradt. Az év eleji csapadékos hónapok következtében a felső rétegek ismét telített állapotba kerültek, február közepére pedig az alsó 50–100 cm-es réteg is telítődött. (Folyt.: 15. old.)

Az év eleji belvízvédkezésről számokban

Az Aktivízidig idén, a január 19–április 4. közötti időszakban szinte folyamatosan végzett belvízvédkezési tevékenységet.

Január 19–25. között szivattyútelepi I. fokozat, február 4–április 4. között szivattyútelepi I. és II. fokozatok voltak érvényben. Március 2-től a 11.01., 11.02., 11.03., 11.06. és a 11.07. belvíz-

védelmi szakaszokon I. fokú területi belvízvédelmi készség volt.

Az igazgatóság területén a legnagyobb belvízi elöntést március 8-án regisztráltuk, ekkor 22 ezer 600 hektárt borított víz.

A legtöbb vizet március 6-án emeltük át, melynek mennyisége 2.263.620 m³.

A január 20–április 4. közötti időszakban összesen 65 millió 100 ezer 980 m³ vizet emeltek át a szivattyúk a befogadókba. (A szivattyúzási adatokat foglalja össze az ábra.)

Februárban megkezdtek a szükséges fenntartási munkákat csatornáinkon. A munkákat részben saját gépeinkkel, részben vállalkozó bevonásával végezzük.

Dr. Grománé Tóth Erika
(A fotó a szerző felvétele)

A hidrológiai év időjárásának és vízjárásának alakulása

(Folytatás a 14. oldalról)

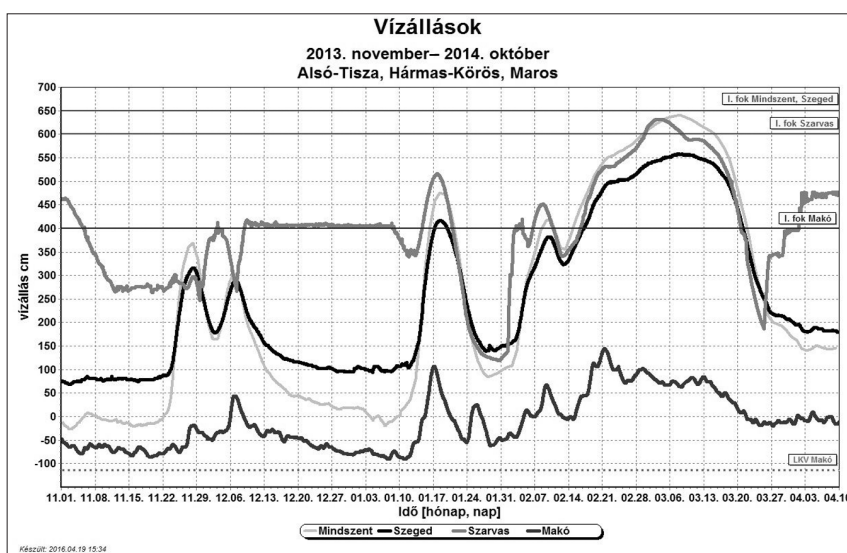
Április elejére a legfelső réteg nedveségtartalma 50-60%-ra csökkent, az alsóbb rétegekben azonban maradt a telített állapot.

Talajvízjárás

A vizsgált időszakban működési területünk északi és délkeleti részét a sokéves átlag feletti, délnyugati részét a sokéves átlag alatti talajvízszintek jellemezték. Máshol az időszaknak megfelelő talajvízviszonyok voltak megfigyelhetők. A talajvíztükör átlagosan 2-4 m-rel volt a terep alatt, ennél mélyebben a Duna-Tisza közti hátság területén.

A nyár végi és őszi csapadékos időjárás hatására novembertől területünk egészen nagyjából 25 cm-rel emelkedett a talajvízszint.

A száraz decembernek köszönhetően az emelkedés a Tisza mentén és a Maros-hordalékkúpon is csökkenésbe ment át. Januártól aztán újra igazgatóságunk egész területén emelkedő tendencia volt jellemző,

április elejére további 50–100 cm-rel emelkedett a talajvíztükör szintje.

Előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat

március közepén kiadott hosszú távú előrejelzése szerint az április–júniusi időszak az átlagosnál melegebb lesz és a megszokottnál kevesebb csapadék várható.

Szarvas Ferenc

34 év után folytatás

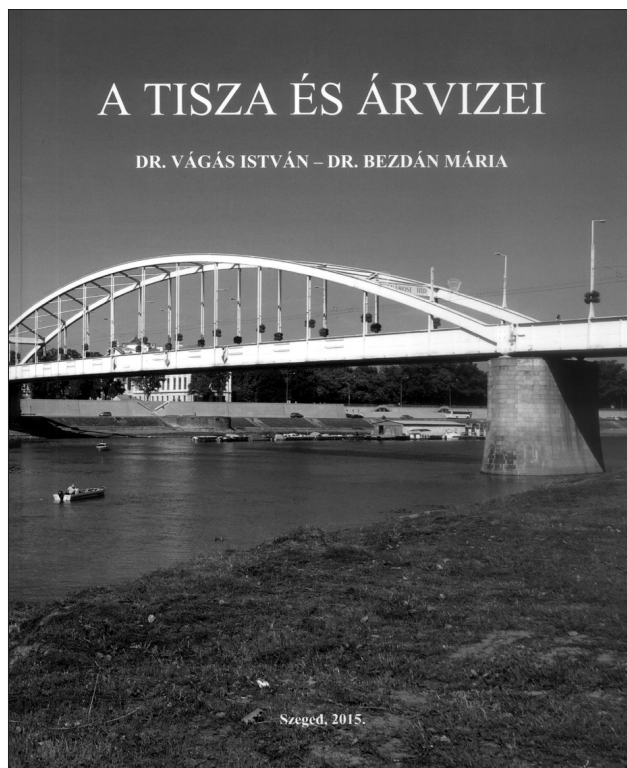
Elkészült „A Tisza és árvizei” c. tanulmánykötet

1982-ben jelent meg az Ativízig nyugalmazott mérnökének, dr. Vágás Istvánnak a műve – „A Tisza árvizei” –, mely a Tisza szabályozásával és az azt követő fontosabb árhullámokkal foglalkozik. A most megjelent kötet, a második, részben bővített, részben egyszerűsített kiadásban megjelenő mű a Tisza árhullámjainak jellemzési sorozatában a következő állomás.

A dr. Vágás István–dr. Bezdán Mária szerzőpáros által jegyzett szakmai könyvet 2016. április 22-én az MHT Szegedi Területi Szervezete és az Ativízig rendezésében mutatták be Szegeden.

Az időpontválasztás nem volt véletlen, hiszen pontosan tíz évvel ezelőtt, az új LNV-ket produkáló rekord árvíz idején, 2006. április 21–22-én tetőzött a Tisza Szegednél, Mindszentnél és Csongrádnál. A rendezvényen dr. Kozák Péter igazgató, a könyv előszavának írója méltatta a kiadványt. Örömet fejezte ki, hogy egy olyan tanulmánykötet jelenhetett meg, mely segítséget nyújthat a szakembereknek és érdeklődőknek ahhoz, hogy megismerhessék a Tisza vízrendszerének természetét, árvízi sajátosságait. A két részből* álló művet maguk a szerzők (képeinken) mutatták be a jelenlévő közönségnek, majd ezt követően örömmel dedikáltak is. (A harmadik képen a könyv borítója)

*I. rész: Dr. Vágás I.: A Tisza szabályozása és az ezt követő fontosabb árhullámok; II. rész: Dr. Bezdán M.: A szabályozott Tisza vízjárásának tulajdonságai a Tiszafüred alatti folyószakaszokon)

VÍZPART

Az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság lapja
www.ativizig.hu

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Elnöke és felelős kiadó:
Dr. Kozák Péter
Felelős szerkesztő: Pálffy Katalin
Szerkesztő: Nagyszöllősi Nóra

Szerkesztőség: H-6701 Szeged, Pf.: 390
6720 Szeged, Stefánia 4.
Tel.: 36/62/599-599; Fax: 36/62/599-555
E-mail: n.nora@ativizig.hu
Nyomás: „NORMA” Nyomdász Kft.,
Hódmezővásárhely

F.: ATIVIZIG
6720 Szeged, Stefánia 4.
6701 Pf. 390

DÍJ HITELEZVE
SZEGED I.
Megyei Postahivatal
6701

NYOMTATVÁNY